

Oppeja ranskalaisesta maankäytön suunnittelusta

Kaisu Kuusela

väitöskirjatutkija

seutusuunnittelupäällikkö, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä

9.2.2023

Plan City loppuseminaari

Tutkimus

Tarkastelen kaupunkisuunnittelua ohjaavaa lakia Ranskassa sekä sen puitteissa tehtävää kansainvälisten investointien houkuttelua Lyonissa.

Millä tavalla ranskalaiset suunnittelevat kaupunkia, jonka he ymmärtävät dynaamiseksi?

Aineisto

- Ranskalainen suunnittelulaki
- Suunnitteluoppaat
- Hallintoa käsittelevä kirjallisuus
- Lyonia käsittelevät juridiset suunnitelmat ja kaavat
- Lyonissa tehty suunnittelua koskevat haastattelut 2014-2016
- Lyonia käsittelevä tutkimuskirjallisuus

Tässä esityksessä

Valtio kaupunkiseudun talouden kehittäjänä

Case

*DIRECTIVE TERRITORIALE D'AMENAGEMENT DE L'AIRE METROPOLITAINE
LYONNAISE*

2006

PREFECTURE DE REGION RHONE-ALPES

DIRECTIVE TERRITORIALE D'AMENAGEMENT DE L'AIRE METROPOLITAINE LYONNAISE

Octobre 2006

Tausta

Code de l'Urbanisme L. 110

Kaupunkisuunnittelu on kaikkien julkisten toimijoiden yhteinen tehtävä.

DTA Lyonissa:

Aluehallinto laatii direktiivin Ranskan hallituksen pyynnöstä. Työskentely käynnistyi analyysivaiheella, jonka päätteeksi määriteltiin valtion tavoite Lyonin talousalueen kehittämiseen.

Varsinainen suunnittelu tehtiin ministeriöiden tilauksesta yhdessä alueen paikallisten hallintojen kanssa.

Valtion tavoite

DATAR: Valtion tahto on tukea Pariisin ulkopuolisia suuria kaupunkiseutuja ja auttaa näitä kansainvälistymään. Tämä nähdään hyödyllisenä koko maan kehitykselle.

Paikallisen suunnittelun konteksti

Lyonin talousalueella käynnistyi 2000-luvun alussa suunnittelukierros, jossa uuden lain myötä asetetut tavoitteet kaupunkien sosiaalisen koheesion vahvistamisesta sekä ekologisen ja ilmastokestävyyden tukemisesta haluttiin jalkauttaa kaupunkiin.

Samalla kaupungeille tarjoutui tilaisuus kirjata oma talouspolitiikkansa maankäytön suunnittelun ohjausjärjestelmään.

Lyonin kaupunkiseudulla valtio osallistui DTA:n kautta sekä kansallisten tavoitteiden jalkauttamiseen alueelle että paikallisten tavoitteiden edistämiseen.

Nostan seuraavassa esiin DTA:n taloutta käsitteleviä sisältöjä.

DTA

Talouden kehittäminen:

Analyysi

Projekti

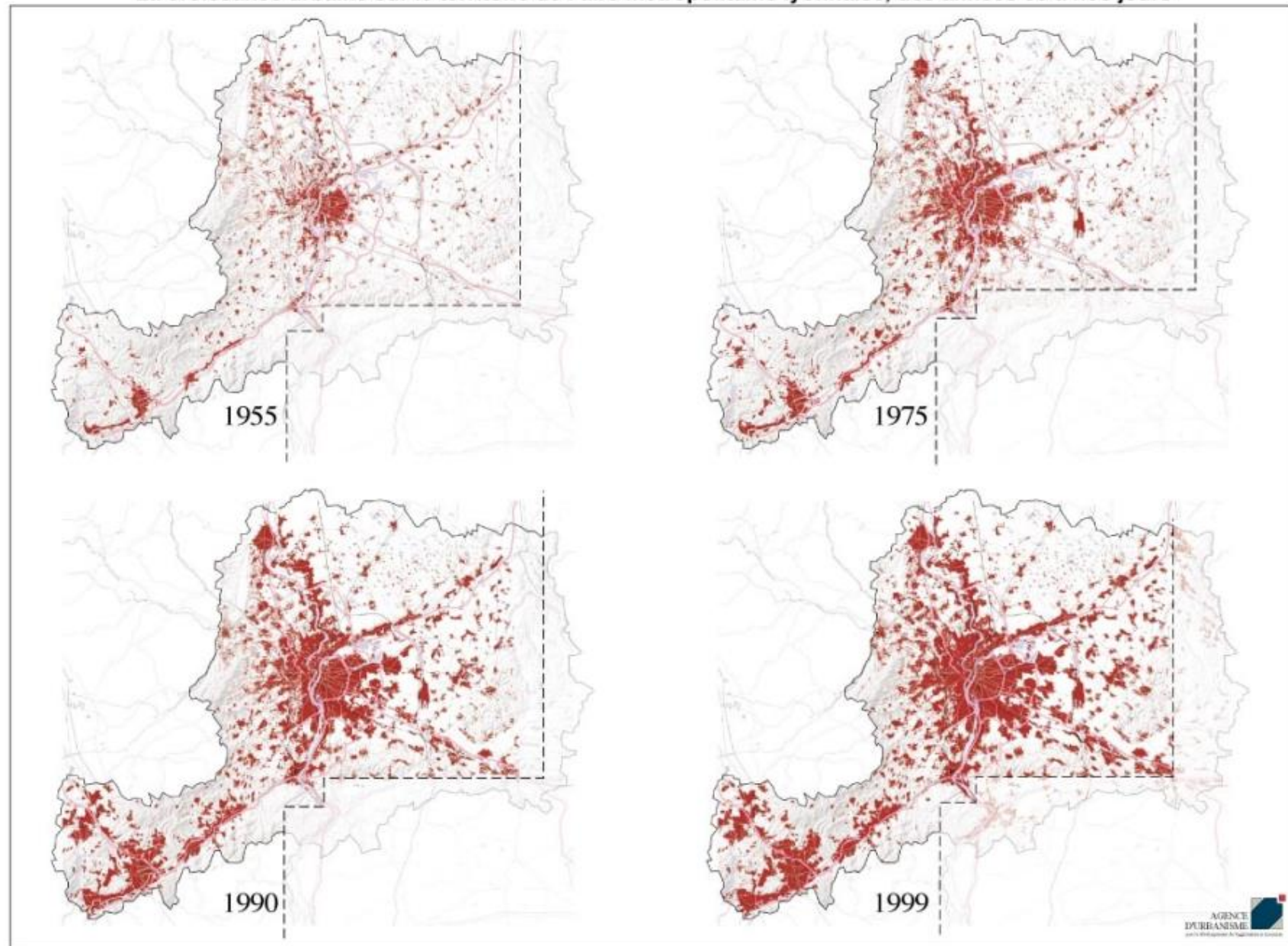
Direktiivi

Analyysi

- Valtio tunnistaa talousalueen sijainnin ja roolin kansainvälisenä risteyksenä ja alueella menossa olevan metropolisaation
- Samalla se toteaa talousalueen institutionaalisen kompleksisuuden (ja siitä seuraavan kehityksen hallitsemattomuuden)
- Se näkee rakenteen vahvuudet (selkeät keskustat) ja tunnistaa sen heikkoudet (hajaantuvan rakenteen ja sekavan liikennejärjestelmän)
- Valtio tunnistaa myös alueen vahvan talouden, mutta huomauttaa sen alisuoriutumisesta:

”Näin suuren määrän kansainvälisen mittakaavan yritystoimintaa olisi pitänyt synnyttää metropolitason yrityspalveluita.”

La croissance urbaine sur le territoire de l'aire métropolitaine lyonnaise, des années 50 à nos jours

Valtion projekti Lyonin talousalueen varalle

Valtio haluaa rakentaa kansainvälisiin mittoihin yltävän solidaarisen metropolin

Valtion mukaan tärkeintä on:

- Tunnustaa ja tukea Lyonin metropolialuetta kansainvälisenä talousalueena.
- Tukea alueen lentoaseman kehittymistä.
- Jäsentää alueen yhdyskuntarakenne toimivammaksi.
- Saada alueen taloudellisesti taantuneet osat takaisin tuottaviksi.

Toimenpiteet kansainvälistymisen tukemiseksi:

- panostetaan muutamiin erityisosaamisen keskittymiin, jotta alue nousisi eurooppalaiseksi monipuoliseksi osaajien keskittymäksi
- vahvistetaan metropolin keskustoja
- annetaan painoa metropolin geostrategiselle asemalle vahvistamalla monipuolisesti saavutettavuutta
- Tuetaan alueen lentoasemaa kansainvälistymisessä.

Direktiivi eli ohjaus käsittelee talouden osalta seuraavia teemoja

Yhdyskuntarakenne

- Tärkeimmät metropolitason keskukset
- Lentoaseman kehittämienn
- Taantuneiden alueiden kehittäminen
- Kehitystä tasapainottavat keskittymät
- Yritysten vastaanottamisen vyöhykkeet

Liikennejärjestelmä

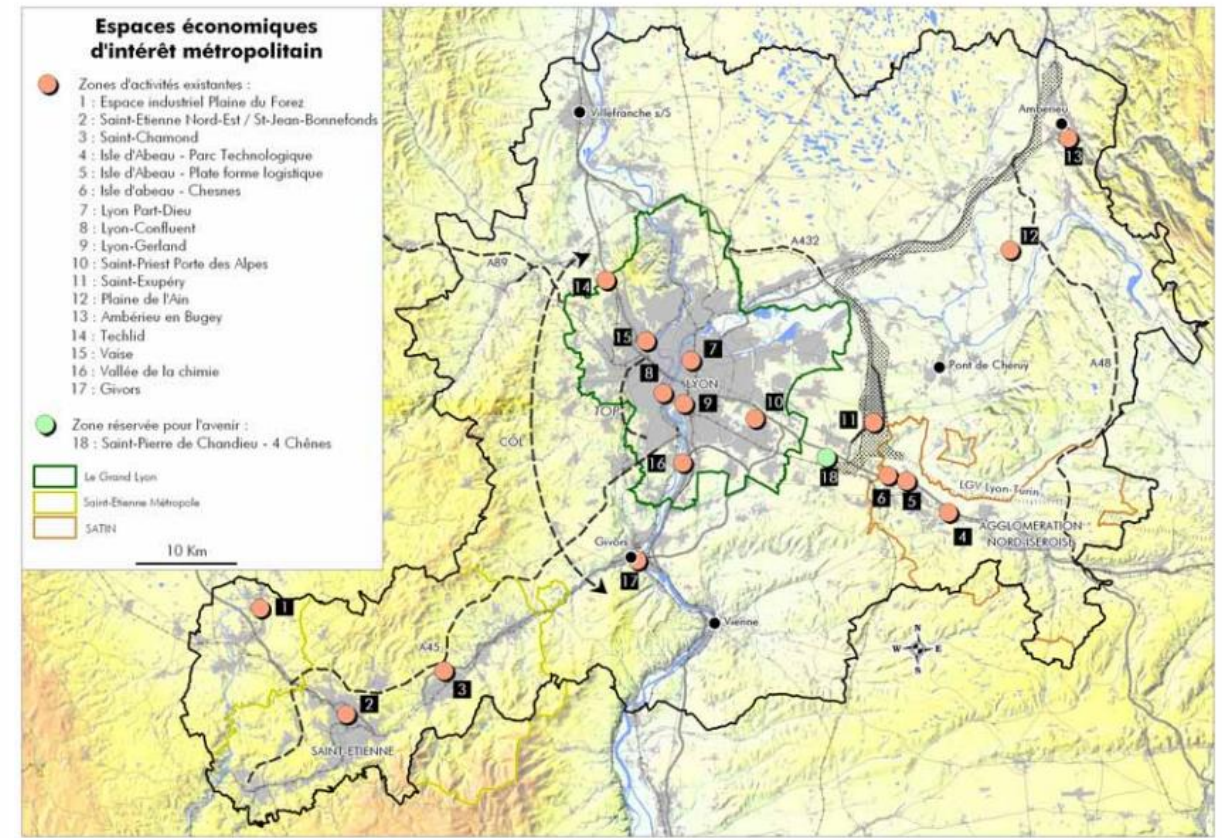
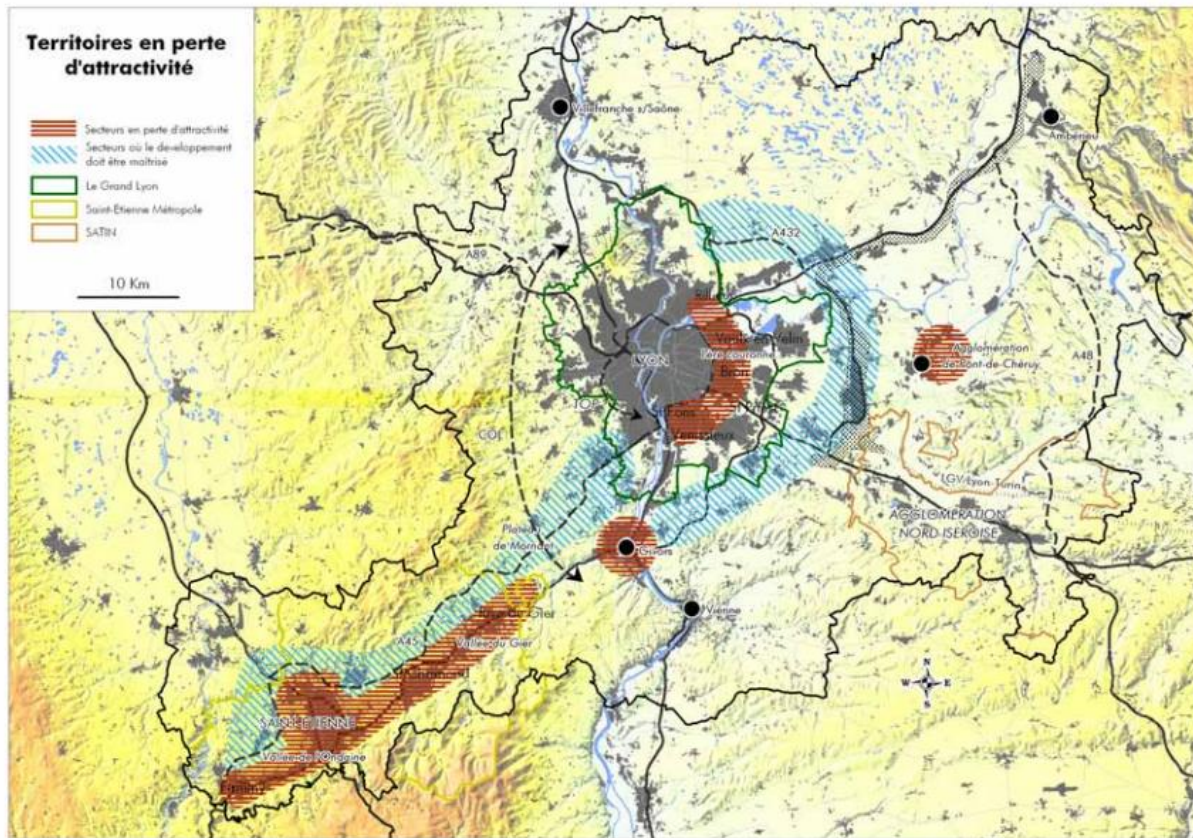
- Lyonin kehän kehittäminen
- Muu kehitettävä liikenneinfra (lentoliikenne, raideliikenne)
- Tieverkon hierarkisointi ja toiminnallinen jäsentäminen

Erityiset kehittämisalueet

- Muun muassa lentoasema

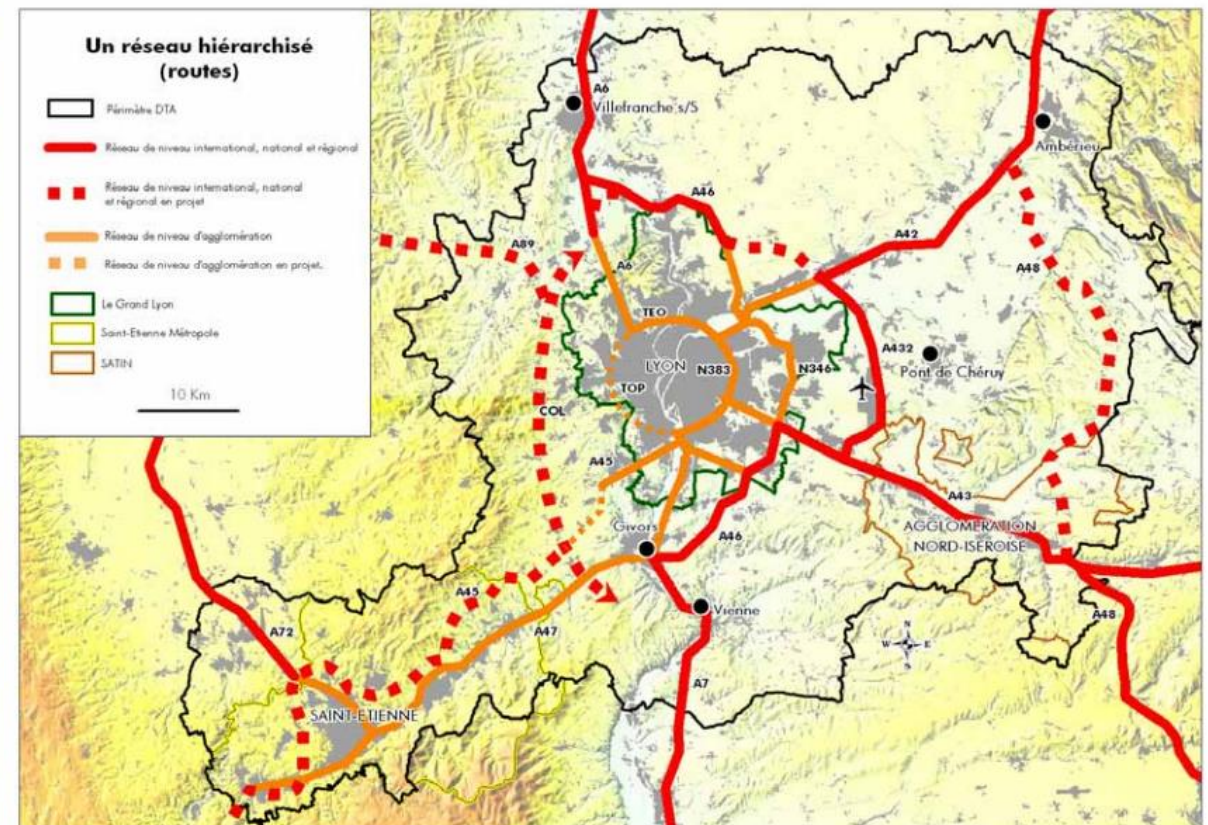
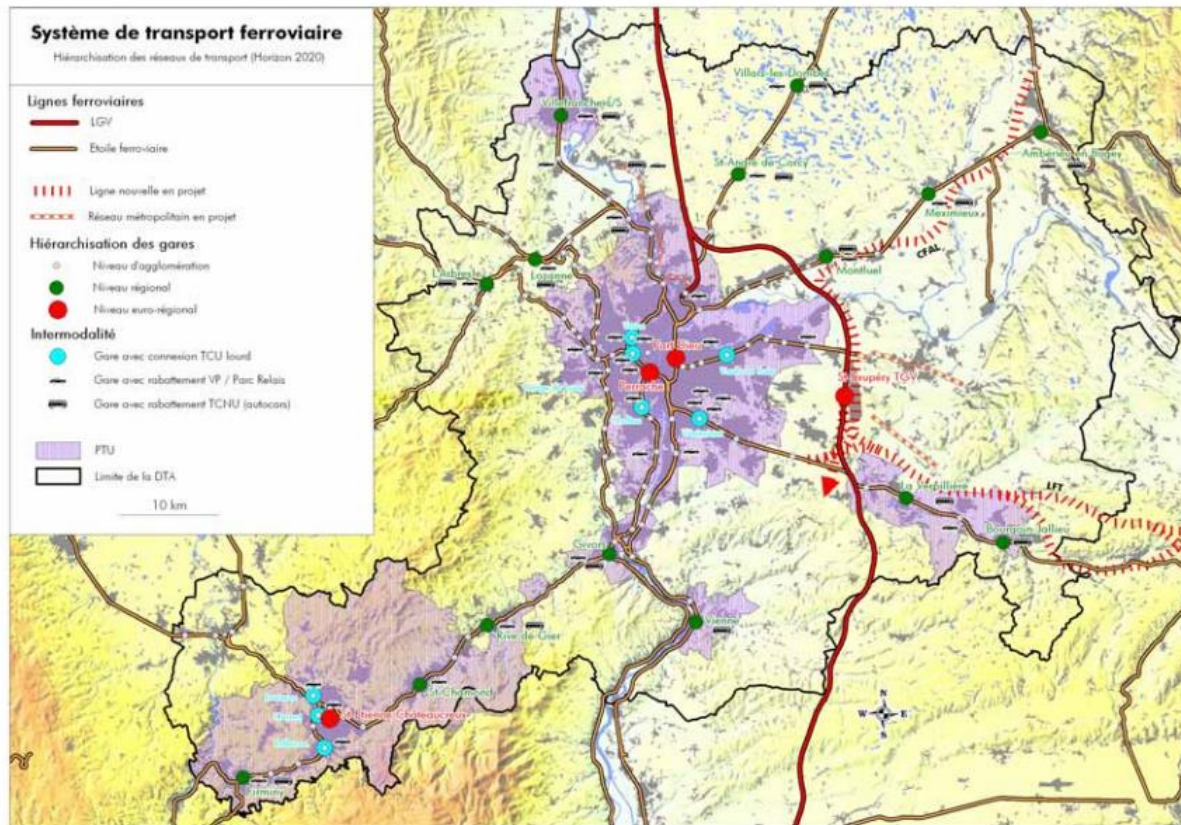

Maankäytön kehittämisen ohjaus

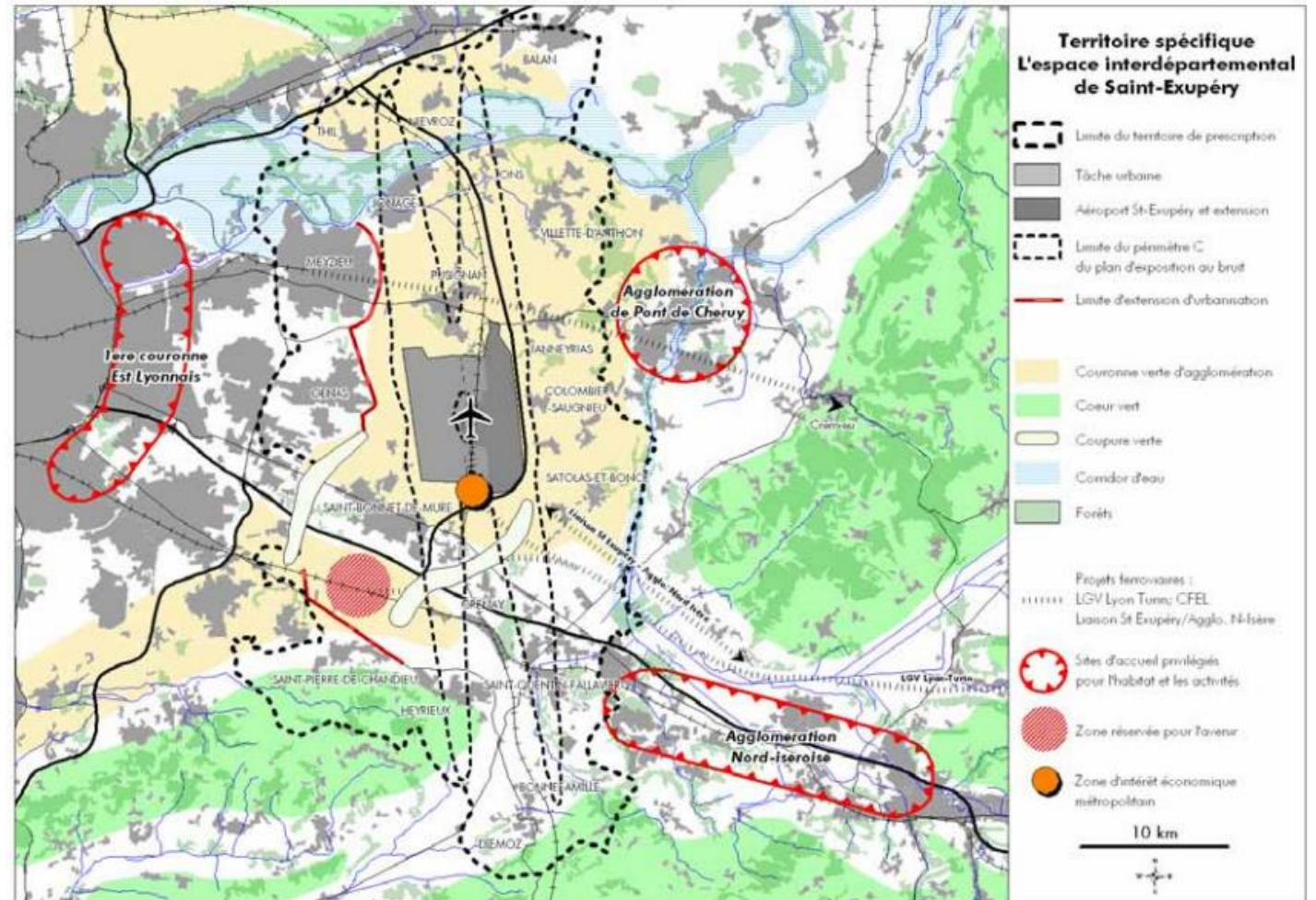
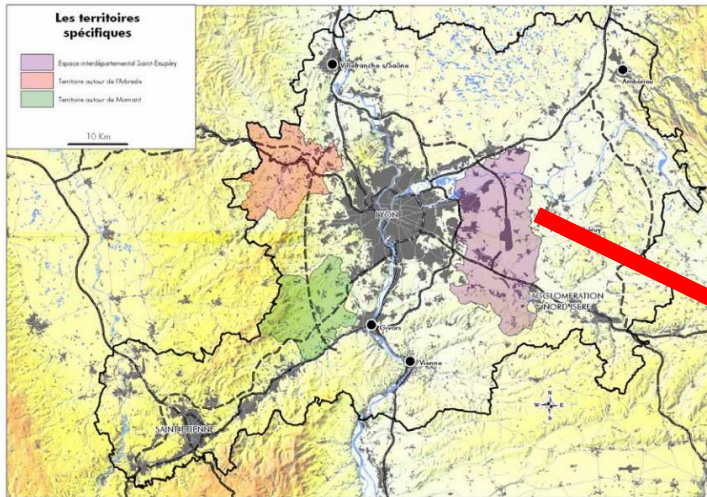

Valtion infrainvestoinnit

Erityisen huomion kohteet

Yhteenvetona

- Valtio tunnistaa talousalueen hallinnollisen jakautuneisuuden ja sitä kautta syntyneen sisäisen kilpailun ja hajautuneen yhdyskuntarakenteen.
- Valtio tunnistaa roolinsa ainoana korjaaviin liikkeisiin pystyvänä toimijana.
- Suoran ohjauksen kautta se jäsentää talousalueen yhdyskuntarakennetta (mm. nimeämällä metropolitasoiset yritysalueet ja näille kehittämisperiaatteet) ja
- tuo esiin vastuullaan olevan infran kehittämistoimet. (raiteet, moottoritie, lentoasema)

Pohdittavaksi

Minkälaisen viestin valtion ohjaus ja esiin tuomat investointiaiheet antavat talousalueen julkisille toimijoille, elinkeinoelämälle ja seudulle pyrkiville yrityksille?

Kiitos!

kaisu.kuusela@tuni.fi

kaisu.kuusela@tampereenseutu.fi